

SILDAPRÍSURIN?

Sildaprisurin uppfarin var yvirskriftin á grein, sum stóð her í blaðnum seinasta leygardag. Seinasta hósdag stóð grein í Dimma-lætting um sama evni, undirskriv-að »tíðindamaður«. Sum vit skil-aðu til, vóru okkara upplýsingar um sildaprisir beinleiðis frá silda-verksmiðjunum í Fuglafirði (E. Fuglo) og somu keldu man eisini Dimma hava havt. Sama dag skrivar »14. sept.« at sildaprisurin eru niður-farnir. Her var tí skiltigt tvívið i.

Vit hava tí roynt at kanna hetta mál so langt tað hevur verið okk-um gjørligt, og sær tað út, so sum vit hevdu varhugað av, at henda myrkaskriving er roynd at fjala yvir veruleikanum. Í 1965 var með-alprisurin hjá føroysku silda-skipi kr. 0,30, í 1966 kr. 0,23 og eftir tí prisi, sum nú er settur og sum verður nevndur: »sildaprisurin

uppfarin verður hann upaftur lægri.

Skilamenn halda, at ikki ber til at rokna við meira enn høgst 4.000 tons pr. skip. Verður meðal-prisurin kr. 0,20 verður bruttoúr tokan kr. 800.000. Við hesi brutto-solu kann einki kraftblokkaskip greiða skyldur sínar.

Tað, sum vist verður til í nevndu grein, er, at sildaprisurin er tann sami sum í Noregi, men lægri enn í Íslandi. Men hetta er ikki sam-svarandi sannleikanum eftir, hvat vit hava fingið upplýst. Tann pris-ur, sum ásettur er nú, er samsvar-andi norska prisinum, tá hann er so lágur, at skip og veiðumenn fáa studning, meðan føroyski prisurin var 5—6 oyru lægri enn norsk-prisurin, meðan sildin var feit, og einki tilskot var latið. Í Noregi lata sildaverksmiðjurnar avgjald i

útlíningargrunn; men í Føroyum er eingin slik avgift.

Í Íslandi eru tær flestu sildaverksmiðjurnar gamlar, ótíðarhóskandi og órasjonellar. Tær standa runt Ís-land, tá sildin ymisk ár kemur inn á ymisk stöð. Men hesar verksmiðjur arbeiða saman, so at um ein verksmiðja ikki hevur fingið meira enn nokur hundrad tons eitt ár, so fer hon ikki um koll av teirri grund, orsakað av samskip-anini. Tað skuldi tí verið eyðsæð, at ikki ber til, tá prisur skal setast á sild, sum virkað verður í Føroy-um, at siga: hetta lata íslendingar og hetta lata norðmenn. Føroying-ar mugu seta pris eftir sum markn-aðurin lagar seg. Í Hirtshals er til domis prisurin í dag kr. 0,26, með-an hann hjá okkum er kr. 0,18.

Grækarismessuhaldið ...

(Framhald frá 1. síðu)

Henda dýra arv, sum vit finga frá forfedrum okkara — Føroya náttúra — hann eiga vit øll at vera góð við og at fjálga um, og sama um alt tað, sum til henda arv hoyrir av livandi, bæði tað, ið flýgur, tað, ið rennur og tað ið sprettir, ja, vit eiga at leggja okkum skaldsins orð í geyma — latið smáfuglar og heiðafuglar hava frið. Men okkara náttúra hevur annað og meiri í sær, sum vit eiga at fjálga um, og her hugsi eg um stór leika og reinleika hennara, sum er av stórum virði, og sum vit tí eis-ini eiga at ansa.

Vit kundu tí aftrat tí góða orð-inum um smáfuglin og heiðafuglin lagt aftrat. Spilli ikki náttúruna við pappirsrusku og glassprekum! Tann, ið hevur ferðast nógv í

okkara náttúru, og tað eiga vit at gera, tá høvi gevst, tí tað er uppbyggjandi bæði fyri likam og sál, sum sagt, tann, ið ferðast, hann verður ofta vardur við, at her er ikki altíð, sum tað eigur at vera.

Slikt skarn av okkara vælferð og mentan, sum fløskubrot og pappir, má ikki spilla okkara vøkru náttúru, og hartil kemur, at tað er til ampa og vanda bæði fyri kristið og heiði.

Nei, latið okkum varða og verja hesa góðu Guds gávu — henda okkara dýra arv so, at vit ikki dálka hann við slikum, men heldur hugna um hann og fjálga um tað liv, har er, og gleðast við livið og vakurleikan.

Gud signi okkum øll!
Gud signi Føroyar!

H. D. Matras.

Sildaprisurin uppfarin – sildaprisurin farin í botn

Yvirskriftir í 14. og Sosialinum sóu so mótsigandi út, at eg helt okkum treingja til roknistokkin hjá

Johan Poulsen við fortøkni, so hann helsti hevði fingið tað til null.

Nei, hetta er ikki null — veruliga er prisurin uppfarin í mun til tað prislegu, sum okkara konkur-rentar halda, tí meðan vit hava hildið ein pris, sum hevur ligið miðskeiðis millum íslendskan og norskan pris — norskur prisur liggur væl hægri enn íslendskur — so er nú prisurin í Fuglafirði farin ½ oyra kiloíð upp um hin norska. Tað kann sjálvsagt eisini sigast soleiðis, at norskur prisur er farin niður um tað, sum Fuglafjørður letur.

Tá 14. skrivar, at sildaprisurin er farin í botn, so ynskja vit, at hann er rættur, tí tað má skiljast soleiðis, at so kann hann ikki fara longur niður, tí hann er kominn í botn. Eg eri ógvuliga ræddur fyri, at hann kann fara longur niður, og vit hava tí eins og íslendingar selt nokur túsund tons av mjøli til levering seinni fyri at verja okkum nakað móti prísfalli og fyri ikki at verða ov hart raktir av tí ræðuligu og miskunnarleysu kapping á hesum marknað.

Altso: Sildaprisurin uppfarin, í mun til konkur-rentar — er rætt. Sildaprisurin farin í botn (fer ikki longur niður) — ynskja vit eisini er rætt.

So var tað hatta, sum 14. skrivar, at »landið hevur givið Esmar & Co. ...«. Sjálvt um vit bóðu um garanti til byggifinansiering, so hava vit frá landsstýrinum hvørki fingið lan, tilskot ella garanti. Vit leiga eitt ótilgjort øki við ongari kei framanfyri í Fuglafirði fyri hægri leigu enn á nokrum øðrum havnarøki í Føroyum.

Tá 14. sigur, at úrslitið í fjør var gott, so er hann rættur, og tað er at takka fólkinum á verksmiðjunum fyri, tí so skitið og tungt var at

fáa gongd á, ja eg standi teimum persónliga tók skyldigur frá tí tíðini, sum eg arbeiddi saman við teimum á verksmiðjunum.

Sum okkara tíðindi til Sosialin søgdu frá, so hevur verið hugsað um at fara inn á andelsprinsippini, soleiðis at skip og fólk kunnu býta úrslitið saman við verksmiðjunum. Tað er ikki so lætt at raka ein rættan pris fyri árið, men um vit javnaðu við árslok, skuldi tað verið

í lagi, bara vit so ikki býta »eg ein stóran og tú ein litlana.

Tað hevði ikki verið klókt, um verksmiðjan setti so lágan pris, at hon ríkaði seg upp eftir einum ella tveimum árum, og skipini so fóru á heysin og onga sild veiddu meir.

Stuðlið og skapið álit á føroyskari vinnu og idnaði, tí tað hevur kann vera ongantið trøngt meiri til enn nú.

Esmar Fuglo.

»Snultarar« – einaferð enn

Eingin, sum minnst hvussu stóð-an til móðurmálið var á tingi.., áðrenn § 7 í skúalógini varð broytt, vil nokta sannleikan av tí, at tað vóru javnaðarmenn, sum bóru fram uppskot at taka § 7 av. At sjálvstýrismenn at enda tóku við hesum og vóru við javnaðar-mönnum at seta henda tanka fram í uppskot hava javnaðarmenn aldri avsannað.

Men sjálvstýrismenn komu ikki fram við tankanum tí teir hildu fast um, at tað skuldi lógfestast, at føroyskt og ikki danskt skuldi vera undirvisingarmál.

At javnaðarmenn, heldur enn at halda fram við at lata føroyskt verða verðandi útistongt og bannað sum undirvisingarmál, vildu vera við til fyribils at samtykja, at bæði føroyskt og danskt skuldi kunna vera undirvisingarmál, soleiðis sum lærarin helt best gagna undirvisingini, visir bara, at tað var og er at gagna okkara børnum og okkara móðurmáli, sum javnaðarmönnum

liggur og lá á hjarta, tí henda sam-tykt var júst tað sama sum at taka § 7 av og lata tað standa til lærarin, hvat mál, hann nýtir sum undirvisingarmál.

Men sjálvstýrismenn lögdu minni í tann politiska fyrirminin, ið kundi vinnast í semju, tí teirra stóða tá var at mýta móðurmálið, flaggið og ein og hvønn tjóðskaparspurning at oysa hin politiska sjógvin í anda ris, so einki annað politiskt kundi koma framat í mannahugsanini.

Fólkaflokksmaðurin Knud Vang kann ikki avsannað, at sjálvstýrismenn feldu javnaðar-manna uppskotið um vvirktu av kongsgörðunum

at sjálvstýrismenn feldu uppskot ið hjá javnaðarmönnum um skrá-seting av okkara flaggi sum okkara flagg (hjemmeflag) innan fyri sum uttanfyri sjómarkið.

at sjálvstýrismenn feldu uppskot javnaðarmanna um mentunargrunn at sjálvstýrismenn skigvaðu til viks uppskot javnaðarmanna um, at

Froðbiar sóknar Javnaðarfelag

heldur aðalfund leygarkvöldið kl. hálvum 8 í hús Fylkingar.

1. Framlaga av grannskoðaðum roknskapi.
2. Val av stjórn sambært felagsins viðtøkur.
3. Ymiskt.

STJÓRNIN

FYLKING

heldur aðalfund 28. mars kl. 8 í felagshúsinum.

Dagsskrá sambært grein 20 í felagslóginu.

Tvøroyri, 13. mars 1967

STJÓRNIN

Vit byggja eisini á tað unga ættarliðið

Broytingin í búskapinum hevur ført við sær, at eisini einstaklingurin hevur fingið meira brúk fyri einum banka.

Ein konto í

okkara banka

hevur tann fyrirmin, at tá kenna tygum bankan og bankin tygum.

Vit leggja eina og hvørja finansi-ering til rættis.

SJÓVINNUBANKIN

treytin fyri setan av lærara við fø-
oyska fólkskúlan skuldi vera, at
hann hevði prógv í føroyskum

at tað vóru javnaðarmenn, sum
bóru tankan fram til uppskotið
um at taka § 7 í skúalógini av,
at at kalla hvørt einasta upp-
skot, sum hevur verið framt til
bata fyri føroyskt og viðkan um

sjálvræði føroyinga, er komið frá
javnaðarmönnum.

I hesum sambandi kann verða
nevnt:

»Vina- og frælsisbrævið dana og
føroyinga millum«, ið er at kalla
orðrætt tað, sum seinri varð framt
við heimastýrisslóginu, ið gevur okk-
um lóggávuváld, vvirkturætt o.s.fr.